

مسمومیت با گیاه سرخس عقابی در حیوانات

Bracken Fern Poisoning in Animals

Bracken fern

سرخس عقابی (*Pteridium aquilinum*) در سرتاسر جهان یافت می شود و جزو پنج گیاه آوندی متعدد در جهان است. از آنجایی که این گونه شامل زیرگونه ها و واریته های متعددی می شود، اندازه گیاه متفاوت است و طول برگ ها از 0.5 تا 4.5 متر متغیر است.

سندرم های مسمومیت با سرخس براکن در حیوانات

Enzootic Hematuria

Bright Blindness

Bracken Staggers

 satinvet

خون ادراری انزوتیک **Enzootic Hematuria**

هماچوری انزوتیک، شایع ترین شکل مسمومیت با سرخس، عمدتاً گاوها و کمتر گوسفندان را مبتلا می کند. با هماچوری متناوب و کم خونی مشخص می شود. مسمومیت اغلب در اواخر تابستان اتفاق می افتد، زمانی که خوراک دیگر کمیاب است، یا زمانی که حیوانات با یونجه حاوی سرخس برنج تغذیه می شوند. مسمومیت مستلزم قرار گرفتن در معرض طولانی مدت است زیرا دام های مبتلا باید سرخس براق را برای چندین هفته تا سالها قبل از ایجاد بیماری بخورند.

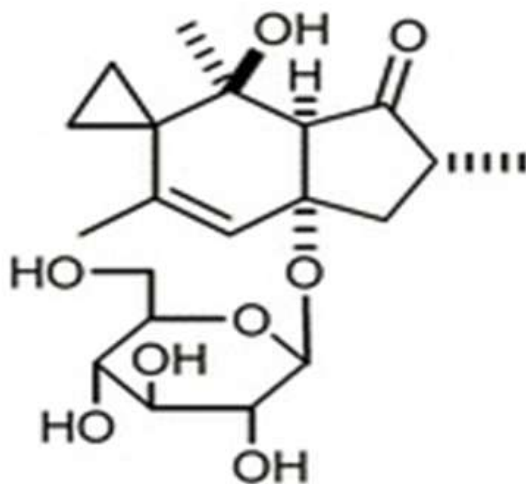
خون ادراری انزوتیک **Enzootic Hematuria**

گاوهای مبتلا ضعیف هستند، به سرعت وزن خود را از دست می دهند و تب (106-110 درجه فارنهایت [41-43 درجه سانتی گراد]) ایجاد می کنند. گوساله ها اغلب در تنفس مشکل دارند و غشاهای مخاطی رنگ پریده دارند. خونریزی ها از پتشی مخاطی خفیف تا خونریزی افیوزیو متفاوت است و گاهی ممکن است لخته های خون بزرگ در مدفوع ایجاد شود. انعقاد طولانی مدت است و خونریزی ممکن است حتی در زخم های کوچک مانند نیش حشرات یا سایر خراش های جزئی واضح و بیش از حد باشد.

خون ادراری انزوتیک Enzootic Hematuria

هنگامی که حیوانات دچار بیماری بالینی می شوند، مسمومیت تقریباً همیشه کشنده است. معاینات پس از مرگ معمولاً خونریزی یا کبودی های متعدد را در سراسر لاشه نشان می دهد. همچنین ممکن است زخم های نکروزه و خونریزی دهنده در دستگاه گوارش وجود داشته باشد. مخاط مثانه اغلب حاوی خونریزی های کوچک، عروق گشاد شده یا نئوپلاسم های عروقی، فیبری یا اپیتلیال است. نئوپلاسم های دیگری در دستگاه گوارش فوقانی گاو و سایر گونه ها نیز گزارش شده است. در بیشتر موارد، مخلوطی از ضایعات هموراژیک و نئوپلاستیک یافت می شود.

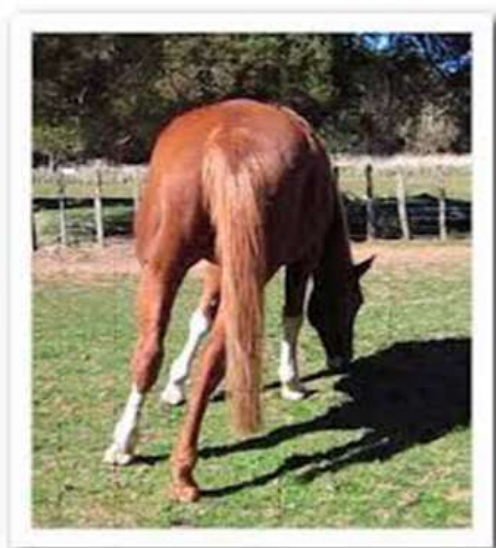
خون ادراری انزووتیک Enzootic Hematuria

تاکیلوزید Ptaquiloside یک ترکیب رادیومیمتیک قوی در این گیاه است که در ابتدا به مغز استخوان آسیب می‌رساند و بعداً سرطان‌زا است (عمدتاً باعث ایجاد نئوپلازی مجاری ادراری در نشخوارکنندگان می‌شود). هم‌سندرم هموراژیک و هم‌نئوپلاسم‌های اورواپیتلیال به صورت تجربی با سرخس براکن و پتاکیلوزید تکثیر میشوند.

کوری روشن Bright Blindness

از نظر بالینی به صورت انعکاس بیش از حد پرده درخشان چشم دیده می شود که بیشتر در گوسفندان گزارش می شود. گوسفندان مبتلا به طور دائم نابینا هستند و نگرش هشجاری مشخصی را اتخاذ می کنند. مردمک ها به نور پاسخ ضعیفی می دهند و معاینه فوندوسکوپ در بیماری پیشرفته با باریک شدن شریان ها و وریدها و کم رنگ شدگی پرده درخشان با ترک های ظریف و لکه های خاکستری مشخص می شود. حیوانات مبتلا اغلب دارای بسیاری از سایر ضایعات مرتبط با سرخس براقن مانند سرکوب مغز استخوان، خونریزی، سرکوب سیستم ایمنی و نئوپلازی مجاری ادراری هستند.

تلو تلو خوردن ناشی از سرخس Bracken Staggers

تلو تلو خوردن براکن اسب با بی اشتها، کاهش وزن، ناهماهنگی، و حالت خمیده در حالی که کمر و گردن قوس می کند و ایستاده با پاهای باز از هم مشخص می شود. هنگامی که مجبور به حرکت می شود، لرزش عضلات مشاهده می شود. در موارد شدید، تاکی کاردی و آریتمی ممکن است رخ دهد، و مرگ (معمولاً 2 تا 10 روز پس از شروع) با تشنج، اسپاسم کلونیک و اپیستوتونوس پیش می آید. مسمومیت به تیامینازهای سرخس براکن نسبت داده شده است، زیرا بیماری بالینی مشابه کمبود ویتامین B1 است. اکثر حیوانات با تیامین درمانی پاسخ می دهند.

درمان

درمان اولیه مسمومیت با سرخس براکن برای همه گونه ها باید قطع قرار گرفتن در معرض سرخس سرخس باشد، به یاد داشته باشید که بیماری می تواند هفته ها پس از خروج دام از منطقه آلوده به سرخس ظاهر شود. در گاوهای مبتلا به حاد، مرگ و میر معمولاً بیش از 90٪ است. اندازه گیری تعداد پلاکت توصیه می شود زیرا بهترین شاخص پیش آگهی برای حیوانات مسموم است.

اگر تشخیص زودهنگام انجام شود، درمان کمبود تیامین ناشی از سرخس در اسب بسیار موثر است. تزریق محلول تیامین با دوز 5 میلی گرم بر کیلوگرم پیشنهاد می شود که ابتدا به صورت IV هر 3 ساعت یکبار و سپس به مدت چند روز تزریق می شود. مکمل خوراکی ممکن است برای 1-2 هفته اضافی مورد نیاز باشد، اگرچه تزریق SC 100-200 میلی گرم روزانه به مدت 6 روز در برخی موارد موفقیت آمیز بوده است. درمان با تیامین همچنین باید شامل حیواناتی باشد که به طور مشابه در معرض قرار گرفته اند اما هنوز علائمی از خود نشان نداده اند، زیرا علائم ممکن است روزها یا هفته ها پس از برداشتن از منبع سرخس براکن ایجاد شود. آنتی بیوتیک ها ممکن است برای جلوگیری از عفونت های ثانویه مفید باشند. تزریق خون یا حتی پلاکت ممکن است مناسب باشد، اما برای درمان مؤثر گاو به حجم زیادی نیاز دارد (2 تا 4 لیتر خون). اگرچه آزمایش نشده، درمان با فاکتور محرک کلنی گرانولوسیت-ماکروفاژ *granulocyte-macrophage colony-stimulating* (که برای درمان کم خونی آپلاستیک در انسان استفاده می شود) نیز ممکن است در نظر گرفته شود.